

Aan de gemeenteraad

Op 8 april 2025 stelde T. Kind (Volt) schriftelijke vragen over eenzaamheid onder bijstandsgerechtigden.

Inleidend wordt gesteld:

Hoewel eenzaamheid en het bevinden in een sociaal isolement voor een ieder negatieve gevolgen heeft, zijn de bijstandsgerechtigden een extra kwetsbare groep. Niet alleen voelen zij zich vaak al buitengesloten van de samenleving, maar dit gebrek aan sociale verbinding maakt het ook moeilijker om hun situatie te verbeteren. Zonder een sterk sociaal netwerk is het lastiger om kansen te vinden op de arbeidsmarkt, deel te nemen aan activiteiten of simpelweg ondersteuning te krijgen in het dagelijks leven.

Tegelijkertijd weten we dat de gemeente Rotterdam te weinig financiële middelen van het Rijk om de bijstandsuitkeringen volledig te bekostigen, wat leidt tot financiële tekorten en bezuinigingen. Zo kregen we vorig jaar €27mln te weinig, en moe(s)t er bezuinigd worden om de tekorten het hoofd te kunnen bieden. De Volt Rotterdam fractie vreest dat deze financiële druk het probleem van eenzaamheid en sociaal isolement onder bijstandsgerechtigden verder vergroot.

Daarom willen wij beter begrijpen welke maatregelen de gemeente neemt om dit probleem aan te pakken en welke impact de financiële tekorten hierop hebben.

Hieronder volgt de vraag en onze beantwoording:

Vraag 1:

Heeft het college inzicht in de mate van eenzaamheid en sociaal isolement onder bijstandsgerechtigden in Rotterdam? Zo ja, kan er een beeld geschetst worden over eenzaamheid onder bijstandsgerechtigden?

Antwoord:

De essentie van de Rotterdamse uitvoering van de Participatiewet is om zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden te laten meedoen in de samenleving middels werk. Ondanks dat er geen overkoepelend inzicht is in de exacte mate van eenzaamheid en sociaal isolement onder de Rotterdamse bijstandsgerechtigden, zijn werkcoaches wel op de hoogte van persoonlijke omstandigheden van werkzoekenden met wie zij contact hebben. De inzet van werkcoaches is niet hoofdzakelijk gericht op het bestrijden van eenzaamheid, maar met het begeleiden van de werkzoekende naar een baan wordt eenzaamheid direct verkleind. Werk is meer dan alleen een inkomen. Het is productief zijn, mensen ontmoeten, bij een team horen, kortom: ertoe doen.

Vraag 2:

Welke specifieke maatregelen neemt het college om eenzaamheid en sociaal isolement onder bijstandsgerechtigden te verminderen? En, specifiek, welke acties worden uitgevoerd om de sociale netwerken van bijstandsgerechtigden te versterken?

Antwoord:

Het College streeft ernaar om Rotterdammers zo snel mogelijk de juiste hulp en ondersteuning te bieden naar werk. Juist omdat werk de Rotterdammer dat sociale netwerk kan verschaffen wat eenzaamheid kan verkleinen (zie antwoord vraag 1). Het College ziet werk als de remedie voor velerlei vraagstukken, zo ook eenzaamheid. In gesprekken met werkzoekenden wordt gelet op problematiek op verschillende leefgebieden. Wanneer wordt opgemerkt dat er sprake is van sociale eenzaamheid en er is geen directe kans op werk, kan een bijstandsgerechtigde doorverwezen worden naar ondersteunings- en activiteiten aanbod in de wijk. De gemeente Rotterdam is in 2023 gestart met een nieuw dienstverleningsmodel als gevolg van de beperkte middelen (zie ook de brieven over de Herijking dienstverlening van 12 december 2023 en 18 juni 2024).¹ Waar mogelijk zoeken de collega's van Werk en Inkomen de samenwerking op met welzijnspartners in de wijk om zo beter in te spelen op de sociale behoeften van bijstandsgerechtigden.

Vraag 3:

In hoeverre beïnvloeden de financiële tekorten van de gemeente het beleid rondom het tegengaan van eenzaamheid onder bijstandsgerechtigden? Moet de gemeente door de tekorten bezuinigen op projecten of initiatieven die sociale participatie van bijstandsgerechtigden bevorderen? Zo ja, welke?

Antwoord:

Zoals in vraag 2 wordt aangegeven, streeft het College naar het zo snel mogelijk aanbieden van de juiste hulp en ondersteuning aan bijstandsgerechtigden naar werk. Met het nieuwe dienstverleningsmodel maken we het mogelijk om met minder financiële middelen zo efficiënt mogelijk werkzoekenden naar werk toe te leiden. Daarom moeten we prioriteiten stellen en zetten we de meeste capaciteit in op werkzoekenden die een reële kans maken om uit te stromen naar werk. Anders dan de begeleiding naar werk heeft de gemeente Rotterdam geen projecten of initiatieven die direct gericht zijn op het tegengaan van eenzaamheid onder bijstandsgerechtigden. Sommige instrumenten

¹ [Collegebrief over Herijking dienstverlening Participatiewet \[23bb008527\]](#) en [Collegebrief over Monitor Werk & Inkomen, 1^e tertaal 2024 \[24bb004126\]](#).

zouden sociale participatie wel indirect kunnen bevorderen. Maar werk is de beste zorg. We zetten dus scherp in op instrumenten die de uitstroom naar werk bevorderen.

Voor werkzoekenden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt neemt de kans op signalering van sociale eenzaamheid toe vanwege intensievere begeleiding naar werk. Voor werkzoekenden met een lange afstand tot de arbeidsmarkt is het aantal contactmomenten verminderd. Deze werkzoekenden zijn om redenen (denk aan bijvoorbeeld psychische en/of fysieke problemen) nog niet klaar om de stappen richting de arbeidsmarkt te maken. Ondanks dat zij minder intensief ondersteund worden richting werk, kunnen zij bij behoefte aan contact de vinger opsteken en dan zullen ze altijd geholpen worden en indien nodig doorverwezen naar het aanbod van de welzijnsinstellingen (reactieve dienstverlening).

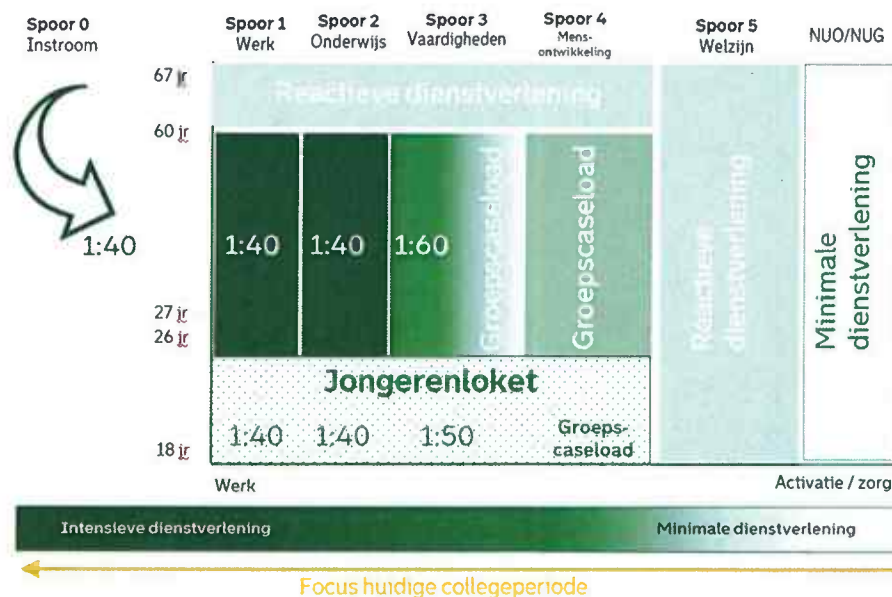
Vraag 4:

In de Rotterdamse bijstand gelden specifieke 'categorieën' die bepalen welke begeleiding iemand krijgt en hoeveel contactmomenten daaraan gekoppeld zijn. Welke hulp en begeleiding krijg je per categorie? Kan er een uitsplitsing gegeven worden hoeveel mensen er in welke categorie zitten?

Antwoord:

In diverse brieven is uw raad geïnformeerd over het nieuwe dienstverleningsmodel van Werk en Inkomen (zie ook het antwoord op vraag 1 en 2). De opzet van de herijking dienstverlening kent al naar gelang de afstand tot werk van de werkzoekenden zes sporen. Op dit moment is het nieuwe dienstverleningsmodel een heel eind gevorderd maar op punten nog in ontwikkeling. Het aantal bijstandsgerechtigden per spoor is een momentopname en kan in de toekomst nog veranderen. De verdeling van werkzoekenden over de zes sporen ziet er eind april 2025 als volgt uit:

- Spoor 0: Instroom (2.194)
- Spoor 1: Werk (3.140)
- Spoor 2: Onderwijs (24)
- Spoor 3 Vaardigheden (13.522)
- Spoor 4 Mensontwikkeling (8.672)
- Spoor 5 Welzijn: (8.583)

Vraag 5:

Hoe hebben deze categorieën zich de afgelopen jaren ontwikkeld? Zijn de voorgeschreven contactmomenten toe- of afgenomen?

Antwoord:

Met de herijking dienstverlening wordt sterker onderscheid gemaakt tussen werkzoekenden op basis van hun afstand tot de arbeidsmarkt. De focus ligt daarmee op werkzoekenden met een grotere kans op uitstroom naar werk. Voorheen werd onderscheid gemaakt bij werkzoekenden op toeleiding naar werk en mogelijke ontwikkeling of activering van de Rotterdammer. De voorgeschreven contactmomenten van vóór de herijking dienstverlening en na zijn daarom niet één op één met elkaar te vergelijken. Wel kunnen we stellen dat de contactmomenten voor werkzoekenden in de sporen met de grootste kans op uitstroom zijn geïntensiveerd, mede door de caseloads van de werkcoaches te verkleinen. Daarnaast zijn de contactmomenten voor werkzoekenden in spoor 4 en 5 afgenomen. De benadering van werkzoekenden in spoor 5 is door het nieuwe dienstverleningsmodel reactief geworden, in plaats van actief.

Vraag 6:

Zijn er plannen om extra te investeren in de aanpak van eenzaamheid onder bijstandsgerechtigden?

Antwoord:

Het College streeft ernaar om Rotterdammers zo snel mogelijk de juiste hulp en ondersteuning te bieden naar werk. Juist omdat werk de Rotterdammer dat sociale netwerk kan verschaffen dat eenzaamheid kan verkleinen (zie antwoord vraag 1). Het College ziet werk als remedie voor velerlei vraagstukken, zo ook eenzaamheid. Anders dan dat zijn er geen extra plannen om eenzaamheid onder bijstandsgerechtigden te verkleinen.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten